

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри менеджменту Національного транспортного університету **Ложачевської Олени Михайлівни** на дисертаційну роботу **Васильєва Ігоря Анатолійовича** на тему «Менеджмент проєктів модернізації організування дорожнього руху в населених пунктах», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Актуальність теми дослідження

Дисертаційна робота Васильєва І.А. присвячена актуальній науково-практичній проблемі підвищення ефективності функціонування та розвитку транспортних систем українських міст. У дисертаційній роботі зазначається, що екстенсивний підхід до розвитку міської мобільності, орієнтований переважно на капіталомісткі інфраструктурні проєкти, не завжди дозволяє досягти бажаного результату, призводячи до перевантаження вулично-дорожньої мережі та зниження комфорту середовища населених пунктів.

Особливої актуальності тема набуває в контексті завдань повоєнного відновлення, що вимагає пошуку стратегічних рішень для максимально ефективного використання наявних в країні та територіальних громадах ресурсів. У цьому сенсі запропонований автором перехід до принципів сталої мобільності та інтенсивного розвитку шляхом впровадження «м'яких» заходів, зокрема модернізації організування дорожнього руху (ОДР), є обґрунтованим напрямом. Розробка моделей та методів менеджменту таких проєктів, що дозволяють оптимізувати транспортні процеси, є важливим науково-практичним завданням для сталого розвитку населених пунктів в умовах повоєнного відновлення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Наукові положення, висновки та рекомендації, що викладені у представленій дисертаційній роботі, є науково обґрунтованими та логічними. Дисертація базується на відповідній теоретико-методологічній основі, що поєднує положення сучасного проєктного менеджменту та теорії розвитку транспортних систем.

Автор застосував комплексний підхід щодо дослідження визначеної проблематики, застосовуючи методи системного та сценарного аналізу, математичного та концептуального моделювання, теоретичні та емпіричні методи проєктного менеджменту, а також інформаційні технології, що працюють з просторовими даними.

Достовірність отриманих результатів підтверджується їх практичною апробацією у діяльності комунального підприємства «Центр організації дорожнього руху» у м. Києві, повнотою викладу у десяти наукових працях, у тому числі в закордонних виданнях, що індексуються у базі Scopus, а також наявністю трьох свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.

Наукова новизна отриманих результатів

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розробці цілісного комплексу моделей та методів управління проєктами модернізації ОДР, що враховує інфраструктурні, технологічні та соціальні компоненти.

Вперше:

- запропонована інтегрована концептуальна модель менеджменту проєктів модернізації ОДР в населених пунктах, яка включає адаптивний цикл «аналіз – планування – реалізація – моніторинг – коригування»;

- розроблено математичну модель менеджменту проєктів модернізації ОДР в населених пунктах, яка акцентується на сталості шляхом оптимізації індексу сталості проєкту;

- формалізовано математичну модель модернізації системи управління ОДР у великих містах України з врахуванням умов воєнного стану та повоєнного відновлення, яка максимізує індекс модернізації керуючої системи.

Удосконалено:

- моделювання специфічних характеристик населених пунктів як змінних;
- терміни та визначення понять у сфері дорожнього руху та ОДР;
- вимоги щодо модернізації ОДР з урахуванням умов воєнного стану та повоєнного відновлення.

Подальший розвиток отримали:

- гібридна методологія Waterfall-Scrumban;
- вимоги та положення сталої мобільності, що ураховують ризики та виклики воєнного стану та повоєнного відновлення;
- використання сучасних інформаційних технологій (ГІС, веб-картографії, ІІТ) в здійсненні виробничих процесів з упровадження ОДР в населених пунктах.

Практичне значення отриманих результатів

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання місцевими органами влади та комунальними підприємствами при реалізації проєктів модернізації ОДР шляхом діджиталізації виробничих процесів. Розроблені моделі та методи створюють інструментарій для стратегічного планування розвитку міських транспортних систем.

Підхід, запропонований автором, може бути використаний у великих містах, обласних та промислових центрах, зокрема при розробці планів сталої міської мобільності (ПСММ), що є вимогою Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року. Практична цінність роботи підтверджується апробацією результатів у діяльності комунального підприємства, що здійснює упровадження ОДР у м. Київ, а також трьома свідоцтвами про реєстрацію авторського права на твір.

Повнота викладу матеріалу в опублікованих працях

Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи достатньо повно висвітлені в опублікованих працях здобувача. За темою дослідження опубліковано 10 наукових праць, серед яких: 4 статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б», 3 статті у закордонних виданнях, що індексуються у базі даних Scopus, та 3 тези доповідей у матеріалах міжнародних конференцій, що є достатнім для підтвердження належного рівня апробації результатів, отриманих в рамках дисертаційного дослідження.

Оцінка змісту, структури та мови дисертації

Дисертаційна робота Васильєва Ігоря Анатолійовича є завершеною науково-кваліфікаційною працею, що має логічну структуру та послідовний виклад матеріалу. Робота написана науковою мовою та оформлена відповідно до чинних вимог МОН України.

Дисертація складається з анотації, вступу, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та 19 додатків. Загальний обсяг роботи становить 259 сторінок, з яких 167 сторінок припадає на основний зміст. Робота містить 25 рисунків та 8 таблиць. Список використаних джерел налічує 192 найменування.

У **вступі** автором обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено зв'язок роботи з науковими програмами, сформульовано мету та завдання, об'єкт, предмет та гіпотезу дослідження. Також представлено наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

У **першому розділі «Аналіз функціонування організування дорожнього руху в населених пунктах у мирний час, під час воєнного стану та повоєнного відновлення»** проведено системний аналіз предметної області. У цьому розділі досліджується стан транспортної системи України в різні періоди, аналізується термінологічна база у сфері ОДР та обґрунтовується необхідність переходу до принципів сталої мобільності. У розділі також сформульовано вимоги до модернізації ОДР, що враховують виклики воєнного стану.

У **другому розділі «Моделі менеджменту проєктів модернізації організування дорожнього руху в населених пунктах»** автор розробляє концептуальний та математичний інструментарій для управління проєктами модернізації ОДР у населених пунктах. Розроблено концептуальну модель, що структурує процес менеджменту, та математичну модель для оцінки проєктів модернізації ОДР за індексом сталості. Проведення аналізу чутливості моделі дозволяє оцінити вплив ключових технологічних та ризикових параметрів на кінцевий результат проєкту.

У **третьому розділі «Модель модернізації системи управління організуванням дорожнього руху з врахуванням принципів сталої**

мобільності в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення» дослідження зосереджується на вивченні аспектів модернізації керуючої системи ОДР. Автором проаналізовано розвиток транспортної мобільності та запропоновано математичну модель модернізації самої системи управління ОДР. Цей підхід дозволяє оцінити та спланувати організаційні зміни, їх напрям, склад та зміст, які необхідні здійснити для підвищення ефективності та адаптивності керуючої системи в сучасних умовах.

У четвертому розділі **«Рекомендації з модернізації системи управління організуванням дорожнього руху на прикладі комунального підприємства»** розглядаються практичні аспекти модернізації керуючої системи на прикладі комунального підприємства, що здійснює заходи з упровадження ОДР в населеному пункті. На основі розроблених моделей сформульовано конкретні рекомендації щодо модернізації профільного комунального підприємства. Важливим елементом є обґрунтування застосування гібридної методології управління проєктами та розробка комплексу заходів (організаційних, технологічних, кадрових) для впровадження діджиталізації у виробничі процеси.

У **загальних висновках** приведені основні результати дисертаційного дослідження. Зокрема, підсумовано результати аналізу функціонування системи ОДР, представлено розроблені концептуальну та математичні моделі, а також результати їх застосування для сценарного аналізу та аналізу чутливості. Сформульовано практичні рекомендації та підтверджено досягнення мети дисертації.

Загалом дисертаційна робота відзначається цілісністю, логічною послідовністю та завершеністю. Зміст розділів повністю розкриває тему дослідження, а зроблені висновки відповідають поставленим у роботі завданням.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

При високій загальній оцінці виконаного дослідження, його наукової новизни та практичної цінності, доцільно визначити низку дискусійних положень та зауважень:

– у тексті дисертації використовуються терміни «сталість» та «стійкість». Було б доцільно на початку роботи дати чітке визначення та розмежування цих понять в контексті транспортних систем, щоб уникнути неоднозначності у їх трактуванні;

– на рисунку 4.1 (стор. 149) представлена складна схема, що ілюструє застосування проєктного підходу при модернізації ОДР. Можливо, варто було б розбити її на кілька простіших логічних блоків або додати більш детальний текстовий опис кожного елемента для полегшення її сприйняття;

– в деяких місцях, наприклад, при описі математичних моделей, зустрічаються надто складні синтаксичні конструкції. Спрощення речень могло б покращити читабельність тексту без втрати наукової точності;

– структура розділу 4 є дуже детальною. Можливо, варто було б узагальнити деякі підпункти (наприклад, 4.5.1-4.5.7) під більш загальними заголовками, щоб покращити загальну структуру розділу;

– у дослідженні обґрунтовується перехід до принципів сталої мобільності. Певний інтерес представляє потенційний конфлікт між стратегічними цілями сталої мобільності (наприклад, пріоритет громадського транспорту) та поточними потребами економіки міста (наприклад, забезпечення швидкого руху комерційного транспорту). Доцільно було б показати, як запропонована модель управління допомагає вирішувати цей конфлікт;

– у роботі запропоновано математичні моделі для оптимізації проєктів модернізації за індексами сталості та модернізації. Проте, було б доцільно доповнити дослідження методикою проведення комплексного техніко-економічного обґрунтування або аналізу витрат-вигод (Cost-Benefit Analysis) для запропонованих проєктів, що дозволило б менеджерам більш переконливо доводити доцільність інвестицій перед фінансовими установами та органами влади;

– дисертаційна робота фокусується на підвищенні ефективності транспортної системи населених пунктів. Бажано було б зазначити заходи з модернізації ОДР, які впливають на суміжні економічні сфери населеного пункту, зокрема на

розвиток бізнесу вздовж транспортних коридорів, ринок нерухомості та міську логістику (наприклад, «останню милю» доставки);

– в рамках дисертаційного дослідження було б доцільно розглянути можливості залучення приватного капіталу через механізми державно-приватного партнерства для фінансування проєктів діджиталізації ОДР, а також ризики та переваги такого підходу.

Незважаючи на вказані дискусійні положення та зауваження, вони є дискусійними та жодним чином не применшують наукової та практичної цінності отриманих результатів. Вказані зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, і можуть розглядатись як ознака багатогранності досліджуваної проблеми та як рекомендація для подальшого проведення досліджень у цьому напрямі.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Порушень принципів академічної доброчесності в дисертаційній роботі та наукових працях, в яких приводяться наукові результати дослідження Васильєва І.А. не виявлено.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Васильєва Ігоря Анатолійовича на тему «Менеджмент проєктів модернізації організування дорожнього руху в населених пунктах» є завершеним, самостійно виконаним науковим дослідженням. У роботі вирішено актуальну науково-практичну проблему, що полягає у розробці науково обґрунтованих моделей та методів для ефективного управління проєктами модернізації ОДР.

Представлені наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, а їхня достовірність не викликає сумнівів. Робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Автор дисертації, Васильєв Ігор Анатолійович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри менеджменту

Національного транспортного університету,

доктор економічних наук, професор

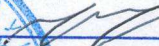
Олена ЛОЖАЧЕВСЬКА

«Підпис О. Ложачевської засвідчую»

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ

Учений секретар Національного
транспортного університету

 Олександр ІВАНУШКО

«08» 07 2025 р.